

HISTORISCHE
ROMAN

LEONORA

De eerste hertogin van Gelre

AGAVE KRUIJSSEN

Vooraf

‘Wat vind je, is ze niet prachtig?’ Edward stond glunderend voor de grote kooi, terwijl de berin zacht grommend heen en weer liep.

Ze was indrukwekkend, dat vond Alinor ook.

‘Je ziet, Reinoud van Gelre neemt het heel serieus.’ Haar broer was duidelijk in z’n sas. ‘Deze keer gaat het lukken.’

Alinor moest het nog zien. ‘De vorige twee leken ook serieus.’

‘Maar die stuurden geen dure geschenken. Wat denk je dat het heeft gekost om die berin te vangen en vanuit de Duitse wouden via Gelre, dwars door de Lage Landen, het Kanaal over hier in Londen te krijgen?’ Hij keek haar aan. ‘Je gaat naar Gelre, m’n lieve zusje. Ik beloof je dat we alles zullen doen om je daar vorstelijk te laten leven. De onderhandelingen zijn bijna afgerond: je krijgt een weduwengoed en een riant jaargeld. Je hoeft je nergens zorgen over te maken.’

Haar vorige huwelijkskandidaten waren koningszonen geweest. Waarom nu een graaf?

Edward kon haar gedachten altijd al lezen. ‘Hij is belangrijk, Ellie. Gelre en Zutphen zijn groot en welvarend en de graaf heeft zijn invloed enorm uitgebreid. Hij is de rechterhand van de keizer van het Duitse Rijk en hij steunt mijn politiek tegen de Fransen. Hij levert zelfs troepen als het moet. De Gelderse legers worden alom gevreesd.’

Ze knikte: ze wist het. Edward was niet alleen koning van Engeland, maar ook van Frankrijk. In naam, althans. De Fransen dachten daar anders over, die hadden hun eigen koning. En nu kon die graaf kennelijk het verschil maken.

‘Maar hij is al bijna veertig,’ zei ze.

‘En jij bent bijna veertien, het mooiste prinsesje van de wereld. Ik heb opdracht gegeven een mooi huwelijksbed te laten maken met de wapens van jou en de graaf erop in goud. En je reist met groot gevolg in een wagen, dwars door Vlaanderen en Brabant. Het wordt een geweldig avontuur, m’n meisje, een feest!’

‘Maar wat is het voor een man?’

‘Hij is weduwnaar en heeft vier dochters uit zijn vorige huwelijk. Maar maak je geen zorgen: alle kinderen die jullie zullen krijgen, hebben voorrang bij de opvolging. Dat heb ik al uitonderhandeld.’

Alinor slaakte een onhoorbare zucht en keek haar broer aan. ‘Dat bedoelde ik niet.’

Edward glimlachte en legde zijn handen voorzichtig om haar gezicht. ‘Hij is heel goed geweest voor zijn eerste vrouw, Ellie,’ zei hij. ‘Hij schijnt een zorgzame echtgenoot te zijn geweest, een lieve vader voor zijn dochters.’ Hij keek haar aan en dempte zijn stem. ‘Niet iedere man is zoals onze vader was.’

Ze glimlachte, half gerustgesteld. ‘Jij bent het levende bewijs.’

Hij drukte haar tegen zich aan en kuste haar op haar voorhoofd. ‘Ik zal je zo verschrikkelijk missen.’

De winter vloog voorbij en toen de lente in al haar pracht was losgebarsten vertrok Alinor Plantagenet, prinses van Engeland, met een gevolg van honderdvijftig ridders naar de Lage Lan-

den. Zelf zat zij in een rijtuig, getrokken door vijf paarden met roodlederen zadels waarop de wapens van Gelre en Plantegenet blonken. Vijfentwintig strijdrossen van de allerbeste afstamming werden meegevoerd als geschenk van de Engelse koning aan de graaf van Gelre en Zutphen. Zelf had Alinor twaalf zachte reeënvellen meegenomen als huwelijksge­schenk.

Een Gelders gezantschap wachtte haar op in Sluis. Onderweg, dwars door het Vlaamse en Brabantse land, leek alles één groot feest. Alinor deelde aalmoezen uit aan de armen en begiftigde kerken, en haar doedelzakspeler en andere muzikanten traden op. Mensen liepen uit om haar toe te juichen.

Haar broer had gelijk gehad: het wás een avontuur.

LEONORA

(1332 – 1339)

Geef je over

Het was meimaand AD 1332. Leonora, zoals Alinor overal in de Lage Landen werd genoemd, was voorbereid toen ze na een lange reis en vele festiviteiten in Nijmegen aankwam. Haar schoonzus Philippa was de dochter van de graaf van Holland en zij had haar zelfs een paar woorden Diets geleerd, maar al snel bleek dat ze daar weinig aan zou hebben, want Hollands Diets was anders dan Gelders Diets. En verder had Philippa gezegd: ‘Die van Gelre zijn een stuk eh... een stuk wilder dan die van Holland. Je kunt ze beschouwen als een soort Schotten: eigengereid en eerbewust.’ Schotten dus. Dat waren barbaren. ‘Niet zo erg, maar toch,’ had Philippa eraan toegevoegd.

Leonora wist natuurlijk dat haar huwelijk een politiek doel diende. Daar waren prinsessen nu eenmaal voor geboren, dus legde ze zich bij haar lot neer. Philippa en Edward leken heel gelukkig samen en dat zou zij ook worden. De herinneringen aan het rampzalige huwelijk van haar ouders verdrong ze voor zover ze dat kon. De graaf van Gelre en Zutphen was immers voor zijn eerste vrouw een voorbeeldige echtgenoot geweest. Edward had daarnaar geïnformeerd. Geen mishandelingen, geen verkrachtingen, de wijlen gravin was met alle egards behandeld.

Toen ze hem voor het eerst zag, in de kerk, een tikje zenuwachtig in zijn nieuwe mantel en zijn dure blauwe wapenkled,

viel hij haar mee. Hij was lang en had een rossige baard. Er kwamen kraaienpootjes bij zijn ogen toen hij naar haar glimlachte.

Voor de zekerheid had Edward lady Jane meegestuurd, een verre nicht van hem, ‘om een beetje op je te passen,’ zei hij en daarbij had hij Leonora over haar wang gestreken en haar bemoedigend toegelachen. En nu zat Jane naast haar als een broedse kip, terwijl twee Gelderse dames haar omkleedden voor het avondprogramma.

‘Goed,’ begon ze, ‘nu we de hele ceremonie in de Stevenskerk hebben gehad en je dus getrouwd bent, krijgen we eerst het feestmaal in een stampvolle zaal. Reken er maar op dat al die lieden het op een zuipen zetten, want daar staan ze om bekend. Ik zal zorgen dat je speciaal gekruide wijn krijgt, waardoor je de nacht goed doorkomt. De graaf mag natuurlijk niet teleurgesteld worden.’

Hier stopte ze even en Leonora liet haar woorden tot zich doordringen. Philippa had haar verteld wat er zou gebeuren. Ze had haar op het hart gedrukt om niet angstig te zijn. ‘Ik begrijp het,’ zei ze.

‘Het is een voordeel dat de graaf al een dagje ouder is,’ zei lady Jane, die zelf drie keer getrouwd was geweest. ‘Oudere mannen zijn iets bedaagder, het vuur is er een beetje af.’

Leonora knikte en sloeg zedig haar ogen neer. Ze dacht aan het toernooi dat Edward voor haar had georganiseerd toen ze twaalf werd en aan de jonge ridder die met haar kleuren had gestreden. Over vuur gesproken. Ze moest maar niet meer aan hem denken. In plaats daarvan dacht ze aan graaf Reinoud, aan zijn vriendelijke, grijze ogen. Zijn Frans klonk raar, een beetje vierkant, met rollende *r*-en, maar ze kon hem

tenminste verstaan. Dat kon je van de meeste Schotten niet zeggen. Ze glimlachte.

‘Goed zo,’ zei lady Jane en ze gaf haar een klopje op haar arm, *‘that’s the spirit!’* Je had het slechter kunnen treffen.’

‘Zoals *maman*,’ zei Leonora zachtjes, meer tegen zichzelf dan tegen haar hofdame. Haar moeder was keer op keer geslagen en verkracht door een echtgenoot die haar haatte. Zogenaamd omdat ze een Française was, maar in werkelijkheid omdat hij alle vrouwen haatte. Hij hield van jonge, mooie mannen.

Dat gold vast niet voor Reinoud, zoveel had ze al wel door. Ze schudde de herinneringen aan haar ouders van zich af en lachte. ‘We gaan ons best doen, mylady!’

Leonora was zich voortdurend bewust van alle nieuwsgierige en onderzoekende blikken die op haar werden gericht. De grote zaal van het Valkhof zat stampvol en de lange tafels zakten zowat door hun schragen van alle schalen met brood, vlees, gevogelte, vis en fruit. Pages met wijnkannen en aquamanilles liepen af en aan. Ze wassen dus wel hun handen, bedacht Leonora, voor en na het eten en tussen de verschillende gangen door. Dat viel haar alvast niet tegen. De eerste vrouw van de graaf was een Mechelse, die had dus wel wat beschaving meegenomen. Helaas had ze alleen dochters gekregen. Leonora zag ze zitten, aan een tafel dicht bij de graaf. Vier meisjes, de oudste was drie jaar jonger dan zij, de jongste nog maar een peuter. Misschien werden ze wel vriendinnen, net zoals Philippa en zij in Londen waren geweest. Ze miste Philippa nu al.

De graaf boog zich naar haar toe. ‘Let op, *ma petite*, ik heb speciaal voor u muzikanten besteld die u zullen bevallen.’

Ze glimlachte toen een troepje vlak voor hun tafel met fluiten, trommels en een luit een vrolijk lied begon te spelen. Een zanger zong iets over de lente en *les oiseaux d'amour* en dansers beeldden twee verliefde vogeltjes uit. Leonora schoot in de lach en klapte, omdat het zo grappig was en ook wel aandoenlijk dat de graaf dit speciaal voor haar had uitgezocht. Ze legde even haar hand op zijn arm. 'Dank u, mijn heer! Heel mooi! U heeft mij een groot plezier gedaan,' zei ze warm, want dat moest ze uitstralen, had Philippa gezegd, warmte! Warmte, belangstelling, hartelijkheid, trouw, bewondering: allemaal zaken die een echtgenoot misschien niet eiste, maar wel nodig had. Leonora had besloten dat Reinoud al die dingen zou krijgen. Hun huwelijk zou een succes worden, een voorbeeld voor zijn dochters zou ze zijn! Ze nam nog een slok van haar gekruide wijn en lachte hem stralend toe.

Daarna hief ze haar bokaal naar zijn dochters. Lieve meisjes, zo te zien. 'Heerlijke wijn ook, mijn heer!' zei ze en ze nam nog een nipje. Niet te veel, want hij steeg aardig naar haar hoofd. Ze moest wel haar waardigheid bewaren.

De graaf zat er niet mee. Hij nam haar hand en kuste die en vervolgens trok hij haar voorzichtig naar zich toe en hij kuste haar op haar mond. En terwijl Leonora bedacht dat zijn baardharen aanvoelden als een paardenborstel, klonk her en der in de zaal gejuich en applaus. Ze bloosde en nipte opnieuw van haar wijn.

'Je doet het prima,' hoorde ze lady Jane op de stoel schuin achter zich zeggen. 'Heel goed.'

Opeens kon ze zich voorstellen hoe een jonge ridder zich voelt wanneer hij voor het eerst het toernooiveld oprijdt. Haar hart bonsde en ze haalde diep adem. Een page kwam langs en goot voorzichtig water over haar handen met de aquamanille.

Dat gaf haar tijd om zich te herpakken.

‘Mijn heer,’ zei ze liefjes tegen haar kersverse echtgenoot, ‘wat is dit een fraai kasteel. En ook de kapel vond ik schitterend. Hij is nog gesticht door Charlemagne, klopt dat?’ Dat leek haar een veilig onderwerp van gesprek.

Hij boog beleefd zijn hoofd. ‘Gelre kent vele oude, eerbiedwaardige burchten, maar dit hier is een van de oudste. Ook aan de Rijn en de IJssel vind je fraaie kloosters, paleizen, kastelen en kerken, sommige nog uit de Romeinse tijd. *Ma petite* houdt van architectuur?’

‘Vooral van geschiedenis en oude verhalen, mijn heer.’

‘Dan laat ik je morgen het verhaal vertellen van Cunera, een Engelse prinses die duizend jaar geleden naar Gelre kwam,’ zei de graaf. ‘Lijkt je dat wat?’

Het ‘je’ ontging Leonora niet. Vertrouwelijkheid, daar begon het mee, had Philippa gezegd. Ze glimlachte. ‘Ik verheug me erop!’

Het ijs leek gebroken, dat maakte het straks gemakkelijker. Leonora keek de zaal rond en besepte dat de belangrijkste edelen met hun vrouwen straks de slaapkamer zouden vullen. Ze zag mannen lachen en hun bokalen heffen, een dame in een donkerrood gewaad gierde het opeens uit. Een van haar opgestoken vlechten raakte los en zakte langs haar bezwete hals. Een andere dame lachte besmuikt achter haar hand en fluisterde iets tegen haar buurman. Iets lelijks over de dame in het rood, dat zag je zo. Leonora hoopte maar dat ze straks allemaal te beschonken zouden zijn om zich morgen te kunnen herinneren wat er later vanavond zou gebeuren. Ze kon, ze durfde er geen naam aan te geven, ondanks alle voorbereiding en geruststellende woorden van Philippa en lady Jane. Ze moest gewoon haar plicht doen, had haar biechtvader voor

haar vertrek gezegd. ‘Laat je leiden door God, geef je over en alles zal goed komen.’

Ze nam nog maar een slokje en likte haar lippen af. Was het echt zo warm of lag dat aan de wijn? Ze verlangde bijna naar het moment dat de graaf het sein zou geven. Het sein voor de beddengang.

Het zou nog uren duren en toen het signaal eindelijk kwam, ontging het Leonora volledig. Ze kon haar ogen bijna niet meer openhouden en hoorde vaag hoe lady Jane haar instructies gaf. ‘Kom, vooruit meisje, op je benen blijven staan!’ Haar joffers droegen de sleep van haar gewaad, terwijl de graaf haar hand vastpakte en zijn vrije arm stevig om haar middel sloeg. De muzikanten liepen al spelend voor hen uit en achter zich hoorde Leonora de joelende bende edelen met hun vrouwen, ver weg, alsof er een menigte langs de weg stond te juichen.

Wat had er in vredesnaam in die wijn gezeten?

De vraag kwam op en ebde weg. Het deed er niet toe. Op een of andere manier werden de veters van haar japon losgemaakt, ze werd uitgepakt als een vlinder uit een coconnetje. Ze belandde in het bed met de wapenschilden dat was opgemaakt met geparfumeerde lakens en bloemen op haar kussen. Ze zag vlammetjes van kaarsen en olielampjes, het leken er wel duizend. En toen voelde ze hem. Die baard tegen haar wang, in haar hals, zijn gewicht eerst naast en toen óp haar. Hij kuste haar innig en spreidde haar benen. Ze liet het gebeuren. *Geef je over en alles zal goed komen.* Ze greep hem vast als was hij haar enige steun en toeverlaat. Ze wilde ook dat hij dat was. En toen drong hij in haar, kort en krachtig. De pijn schoot langs haar ruggengraat. Ze beet op haar lip, ze zou niet schreeuwen, niet gillen. Zo was het alleen de eerste keer, had Philippa gezegd. De eerste keer deed het pijn. Ze sloeg haar

ogen op om ze snel weer dicht te doen. Ze wilde niets zien, niet de bloemslingers langs de zuilen van het bed, niet al die grijnzende, nieuwsgierige, meewarige tronies om haar heen, niet zijn rode gezicht hijgend tegen het hare. Ze voelde zijn lichaam schokken. Nu is het klaar, wist ze. Philippa had geen woord gelogen. Hij kuste haar opnieuw. ‘*Ma petite,*’ bracht hij uit en hij liet zich op zijn rug rollen.

De muziek barstte los (of hadden ze al die tijd doorgespeeld?), kamerdienaren dwongen de edelen zachtjes doch beslist de kamer uit en zingend, lachend en juichend verlieten die met hun vrouwen de ruimte.

Eén man lachte niet. Zwijgend liep hij weg, achter de anderen aan. Hij had iets van een reiger: mager en grijs. Hij viel Leonora op, het beeld haakte zich vast in haar geheugen, maar op het moment zelf besteedde ze geen aandacht aan hem. Haar aandacht was bij de man die naast haar lag, bij de koperen gloed in zijn haar.

Lady Jane en de joffers waren kennelijk al weggeslopen. De muziek klonk steeds verder weg, het feest zou nog tot in de vroege uurtjes doorgaan, maar in de kamer werd het stil, zo stil dat Leonora het haardvuur hoorde knappen.

Ze waren eindelijk alleen. Hij zei nog van alles tegen haar wat ze niet verstond, maar het leek lief en aardig en even later voelde ze zijn hand op haar buik zwaar worden en klonk zijn sonore gesnurk.

Leonora was echter klaarwakker, de wijn was uitgewerkt, haar hoofd kraakhelder. Dus dit was het, dacht ze, hier werd zo zenuwachtig over gedaan. Als dit haar plicht was, zou ze die vervullen.

Het wandtapijt

Al vroeg stond de graaf naast het bed na haar onverwacht teder op haar voorhoofd te hebben gekust. *Ma petite* werd opeens *ma chérie*. ‘Vandaag is er een groot toernooi ter ere van jou. Ik strijd natuurlijk met jouw kleuren en reken maar dat je trots op me zult zijn!’ Hij lachte breed en wenkte zijn bedienden die hem in een zware kamerjas hesen. Hij boog zich over haar heen en kuste haar nogmaals. ‘Maar maak je geen zorgen, *ma chérie*, tot die tijd zul je je niet vervelen.’

Daarna beende hij de kamer uit, zijn bedienden als een stel enthousiaste honden achter zich aan.

Leonora rekte zich uit en keek de kamer rond. Het was fijn om even alleen te zijn. De bloemen rond de stijlen van het bed begonnen te verwelken, maar ze waren gisteren vast heel mooi geweest. Licht stroomde door het venster en voor het eerst zag ze de grote wandtapijten. Jachtaferelen, wat anders. Maar links van haar, in een nis, hing een kleiner kleed van een dame in een veld vol bloemen. Een witte eenhoorn knielde voor haar neer. De kleuren waren schitterend. Leonora gleed uit bed en vond een paar muiltjes van zacht schapenleer. Op haar tenen liep ze naar het wandkleed en met haar vingers streelde ze over de zijde. Van dichtbij waren de kleuren nog intenser. Zulk garen zou ze wel willen hebben.

Ze schrok op toen de deur openging. Met veel lawaai kwam lady Jane binnen, gevolgd door vier joffers. ‘Wat nu? Al uit

bed?’ schalde ze verontwaardigd. ‘Geen bloedverlies?’

Leonora was even van haar stuk. Bloedverlies, daar had Philippa het niet over gehad. ‘Een beetje, misschien...’

Lady Jane sloeg de lakens op om ze te inspecteren. ‘We zullen je wassen,’ besloot ze.

Leonora besloot zich niet meer te laten verrassen. Alles werd immers voor haar uitgestippeld. Het was nu zaak dat zoveel mogelijk zelf te doen. Maar lady Jane gaf de regie niet zomaar uit handen. De graaf had een gouden haarband laten brengen, bezet met een rij Gelderse mispelbloemen en een blauwe robe bezaaid met gouden Gelderse leeuwjes. ‘Je geschenk na de eerste nacht. Die moet je vanmiddag dragen,’ zei lady Jane, alsof Leonora dat zelf niet had kunnen bedenken. ‘En vanmorgen heeft de graaf bedacht je met nog een geschenk te vereren.’ De stem van lady Jane klonk aarzelend. ‘Als je het niks vindt, zorg ik wel voor een oplossing.’

Dat betekende dat lady Jane het niks vond, dacht Leonora, maar ze hield wijselijk haar mond.

Er kwam een jongen binnen, misschien een paar jaar jonger dan zij, en op zijn arm droeg hij een jong hondje. De jongen maakte een onhandige buiging, terwijl het hondje hevig begon te spartelen.

‘O, wat lief,’ zei Leonora. Ze nam het hondje onmiddellijk over. Het kwispelde en probeerde haar in haar gezicht te likken.

‘Kijk uit voor je japon,’ riep lady Jane, maar Leonora deed of ze haar niet hoorde.

‘Wat is ze zacht,’ riep ze uit, terwijl ze door het roodbruine vachtje kroelde.

‘Een geschenk van mijn heer de graaf,’ zei de jongen. Hij

schraapte zijn keel. 'Ik moet voor haar zorgen.'

Leonora keek hem aan. 'Dus ik krijg jou erbij,' lachte ze. 'Hoe heet je?'

'Sweder, madame.' Hij bloosde tot in zijn hals. 'Sweder van Wisch.'

'Ik zal mijn best doen om dat goed uit te spreken.' En ze deed meteen een poging waar haar joffers om moesten giechelen. 'Geeft niets, ik leer het nog wel. En heeft het hondje al een naam? Wat is het? Een teefje, zie ik dat goed?' Twee donkerbruine ogen keken haar trouwhartig aan.

'De naam mocht u verzinnen, madame.'

'Wat zullen we doen, mylady? Mijn joffers, hebben jullie een idee?'

'Het moet een naam zijn die bij de graaf in de smaak zal vallen,' zei lady Jane. '*Amour* is een goede naam.'

De joffers leken te aarzelen bij lady Janes bazigheid. Geen van hen durfde iets te zeggen.

'Ik denk dat de graaf eerder behoefte heeft aan iets anders,' besloot Leonora en ze zette het hondje op de grond, waar het nog harder begon te kwispelen en te springen. Haar oogjes waren zo vertederend! 'Ik noem haar Fidèle.'

'Trouw, dat is mooi,' vond ook lady Jane.

Sweder knielde neer en nam het hondje in zijn armen. 'Fidèle, ik zal het mijn heer zeggen.'

Juist toen hij de kamer wilde verlaten, kwamen de vier dochters van de graaf binnen: Margaretha liep voorop met Maria op de arm en achter haar volgden Mechteld en Elisabeth. Maria strekte haar armpjes uit naar Fidèle.

'Niet aanzitten, Maria,' zei Margaretha streng. 'Honden kunnen bijten.'

'Wat een onzin,' zei Leonora. 'Zo leer je haar bang te zijn

voor honden!’ Te laat bedacht ze dat Margaretha misschien zelf bang was. Ze kon haar tong wel afbijten. ‘Maar wat leuk dat jullie hier zijn! Ga zitten, meisjes!’ Zo probeerde ze eroverheen te praten.

De meisjes gingen op de haardbank zitten, stijfjes op een rij, en zeiden niets. Het vuur knapte in de haard. De stilte was beklemmend.

‘Gaan jullie vanmiddag ook naar het toernooi?’ vroeg Leonora om iets te zeggen. ‘Zitten we dan allemaal bij elkaar?’

‘Margaretha en Mechteld gaan,’ zei Elisabeth, ‘maar wij mogen niet. Wij zijn nog te klein.’

‘O, maar dan kunnen je grote zussen vertellen hoe dapper jullie vader gestreden heeft.’

‘Mechteld zegt dat vader zich alleen maar loopt uit te sloven.’

‘Niet waar,’ barstte Mechteld uit, ‘dat zeg ik helemaal niet.’

‘Ik weet zeker dat jullie vader zich helemaal niet hoeft uit te sloven,’ zei Leonora. ‘Hij is gewoon dapper.’

Opnieuw zwegen de meisjes en wanhopig zocht Leonora naar iets wat het ijs zou kunnen breken. ‘Hebben jullie dat mooie wandkleed gezien?’ vroeg ze en ze wees naar de jonkvrouw met de eenhoorn. ‘Vinden jullie het niet prachtig? Die kleuren van de bloemen!’

‘Dat was van *maman*,’ zei Margaretha. ‘Dat kreeg ze van vader na de huwelijksnacht.’

Het kwam aan als een klap in haar gezicht. Want dat was het, een klap, ongeveer zoals haar vader haar moeder om haar oren sloeg, hard en genadeloos. Ze slikte, zocht naar woorden. Niets laten merken, zei ze tegen zichzelf, ze bedoelt er niets mee, ze is nog maar een kind. ‘Dat was dan een heel mooi geschenk.’

Lady Jane merkte het wel. ‘Madame,’ zei ze vlug, ‘het is tijd om u klaar te maken voor het toernooi.’

Dankbaar keek Leonora haar aan. De meisjes stonden met-een op en vluchtten bijkans de kamer uit.

‘Dat ging niet zo goed,’ mompelde Leonora terwijl ze de meisjes nakeek. Ze wierp nog een blik op het wandkleed. ‘Zou je kunnen zorgen dat het op de kamer van de meisjes wordt gehangen, mylady?’

‘Natuurlijk, madame.’

Leonora rechtte haar rug. ‘Wat moet ik aan? Die blauwe robe zeker?’

Het toernooi was verlopen zoals het moest: de graaf won bijna alles. Zelfs Leonora kon zich niet aan de indruk onttrekken dat het zo geregeld werd: zijn tegenstanders waren jong en onervaren of deden alsof. Ze lieten zich bijna uit het zadel vallen als ze de graaf met zijn helm met witte pauwenveren alleen al zagen. Maar dat mocht de pret niet drukken en die avond was hij in een opperbest humeur. Wat Leonora meer dwarszat, was het stuurse gezicht van Margaretha. Mechteld had nog enthousiast geklapt toen haar vader weer eens een tegenstander uit het zadel stootte, maar haar oudere zus keek de hele middag alsof ze op een dennenappel zat. Wat moest ze met dat meisje beginnen? Alle hoop op een vriendschap leek nu al vervlogen.

Ze probeerde het van zich af te zetten tijdens het feestmaal. Alle deelnemers leken hun blessures vergeten te zijn en zetten het opnieuw stevig op een zuipen, zoals lady Jane zou zeggen. Leonora matigde zich, want ze had besloten vanavond in bed haar graaf beter te leren kennen. Hij leek een aardige man, een levensgenieter, maar schijn kon natuurlijk bedriegen. Wie

was hij echt? Ze merkte wel dat er voortdurend een heerschap achter hem aanliep, een soort secretaris of raadsheer. Moliart heette hij. Opeens herinnerde ze zich dat hij ook in de slaapkamer aanwezig was geweest. Het besef kwam als een schok. Haarscherp verscheen zijn gezicht in haar herinnering. Hij had een hoekig profiel met een vooruitstekende kin en een tanig lijf dat bijna verdween in een bontgevoerde lakense mantel. Een volhouder, dat zag je zo. Hij had nog geen woord tegen haar gezegd, maar telkens als ze naar hem keek, wendde hij net zijn blik af. Ze wist, ze vóélde dat hij de hele tijd naar haar gekeken had, haar had geobserveerd. Als een roofdier.

Ze kreeg geen tijd om verder over Moliart na te denken. De graaf boog zich nu naar haar toe. ‘*Chérie,*’ begon hij, ‘ik had je een verhaal beloofd.’ Hij klapte kort in zijn handen en een man kwam naar voren.

Leonora vroeg zich af waarom je toch altijd onmiddellijk zag dat iemand een verteller was. Dit was er een ten voeten uit: hij droeg een versleten jas die ooit van goede kwaliteit was geweest, en een paar schoenen die al vele mijlen dienst hadden gedaan, maar zijn handen waren fijn, niet die van een werkman, en zijn ogen en gezichtsuitdrukking waren levendig. Nog voor hij begon, waren al het gepraat en geroezemoes in de zaal verstomd. Ergens viel een bokaal op de grond, een hond onder de tafel kreeg een schop en zocht jankend een veilig heenkomen, maar toen was het echt stil.

‘Graaf Reinoud, illustere heer van Gelre en Zutphen,’ begon hij. Zijn stem was prettig om naar te luisteren en droeg ver, tot in alle uithoeken van de zaal, en zijn Frans klonk als het Frans van iemand die ook aan zuidelijke hoven was geweest. ‘En Leonora, hooggeboren prinses van Engeland! Vandaag vertel ik het verhaal van Cunera, een Engelse prinses die duizend

jaar geleden in Gelre furore maakte. Luister allen, want haar geschiedenis strekt ons tot voorbeeld!’

Eenmaal in bed, naast Reinoud, liet het verhaal Leonora niet meer los.

‘Vond je het mooi?’ vroeg hij met de zelfverzekerde grijns van iemand die weet dat hij doel getroffen heeft.

‘Ja,’ verzuchtte zij. ‘Kan ik erheen, naar de kerk in Rhenen?’

‘Volgende week verplaatsen we het hof naar Rosendael. Rhenen is daar een dagreis vandaan, tenminste voor een dame in een reiswagen.’

‘Dat daar een paleis was, stel je voor!’

Reinoud grinnikte. ‘Duizend jaar geleden, een paleis, een koning en een jaloerse koningin.’

‘En een beeldschone prinses die leeft als een heilige.’

‘Die van de koning de macht van de sleutel krijgt. De macht over de schatkist als hij weg is.’ Hij zweeg een ogenblik. ‘Dat is natuurlijk vragen om problemen.’

Leonora keek hem aan. Ze vroeg zich af hoe dat bij hen geregeld was, maar ze wist het antwoord al. Er waren afspraken gemaakt, huwelijksvoorwaarden. Zolang ze geen zoon had, zolang Reinoud leefde, had ze niets te vertellen. En als hij ten strijde zou trekken, samen met de legers van haar broer in Noord-Frankrijk, dan zou die engerd van een Moliart natuurlijk de schatbewaarder zijn.

Ze legde haar hand op Reinouds borst. ‘Is Rosendael mooi?’

‘Rosendael is mijn mooiste kasteel,’ zei hij. ‘Je zult het er naar je zin hebben. Het ligt te midden van de groene heuvels en je kunt er paardrijden en op jacht gaan. Er is een fraaie hertenkamp en er zijn ommuurde pleinen met tuinen om je in te verpozen met je joffers...’

En je kinderen, hoorde Leonora hem denken. ‘En je dochters,’ zei ze in plaats daarvan. ‘Ik heb vandaag kennis met ze gemaakt. Lieve meisjes, alleen Margaretha...’

‘Ik weet het, Margaretha mist haar moeder.’ Hij zuchtte, draaide zich naar haar toe en begon met haar vlechten te spelen. ‘Het was een goed idee van je om haar dat wandkleed te geven.’ Toen kuste hij haar.

ZO'N VROUW HAD GEEN RIDDER NODIG. ZIJ VERSLOEG HAAR EIGEN DRAAK.

1332. De Engelse prinses Leonora is veertien wanneer zij wordt uitgehuwelijkt aan de bijna veertigjarige Reinoud II van Gelre. Ze is vastbesloten om van haar huwelijk een succes te maken en na de geboorte van haar tweede zoon lijkt het leven haar toe te lachen. Maar dan begint Reinoud geestelijk achteruit te gaan. Zijn raadsheer Moliart neemt de touwtjes in handen en zijn intriges hebben voor Leonora verschrikkelijke gevolgen.

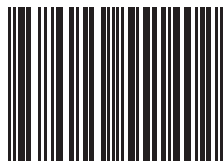

AGAVE KRUIJSSEN is auteur van historische verhalen voor jong en oud. Ze is gefascineerd door de rijke middeleeuwse vertelcultuur. Op de Veluwe en in de Achterhoek zijn daarvan nog vele sporen te vinden, die zij dankbaar in haar boeken verwerkt.

Onnavolgbaar is Agave Kruijssen in de manier waarop ze eeuwenoude sagen en ware gebeurtenissen verweeft tot een sappige page-turner.

– auteur **Lydia Rood**

NUR 342

9 789020 551402 >

www.zomerenkeuning.nl

Z&K